

لنديز

تیک تاک د نوي عصر او ټکنالوژۍ هغه وسیله یا اپليکشن دی، چې په دېر ه کمه موده کي بی د نړۍ پر هر ګود خپل سیوری غورولی دی. د نړۍ په هره برخه کي مینه وال لري. دا اپليکشن یا ټکنالوژۍ په دېر کم وخت کي د دېر خلکو د پام ور وګرځېدو په دی وسیله هر خوک کولی شي، ځانله یو اکونټ جور او په هغې کي وري وري ويډيوګاني جوري او خپلو مینه والو ته بی ورسوی، په تیک تاک کي اسلامي، فرنگي، ټولنیزې، سیاسي او د ژوند نورو برخو پوري ترلي تول موضوعات راول کېږي. په ټینو هیادونو کي د همدي لاری په میلينونو دالر هم تر لاسه کېږي. په اوس وخت کي تیک تاک د ژوند یوه برخه ګرځېدلی ده. تیک تاک په پښته ټولنه هم خپل سیوری کړي او دېری ټوانان که هغه په لر دی او که په بر د دی لاری په زړه پوري ويډيو ګاني جوروی او خلکو ته بی وراندي کوي.

کاريډونکي ويسي: تیک تاک، پښتنه، اغیزې، ژبه، پښتو، ټوانان، نجوني، کاروونکي.

سریزه

تیک تاک د نوي عصر لپاره یوه نوي وسیله ده، د دی لاری د نړۍ په هر ګود کي د هری ټولني او فرنگي خلک وري وري تمثيلي ويډيو ګاني جوروی او خپلو خلکو او خپلو خلکو او خپلو طبقه دېر اثر کري دی. د نړۍ په ټولنې ته بی وراندي کوي. دا اپليکشن په پښته او په ځانګړي دول په ټوانه طبقه دېر اثر کري دی. د نړۍ په هر ګود کي پښتنه ټوانان دېرې په زړه پوري وري ويډيو ګاني جوروی او خلکو ته وراندي کوي. ګله، چې ژوند پرمختګ کوي، نړۍ ورسره پرمخ هې او خلک له نویو شیانو سره مخ کېږي، چې یوه بنه بېلګه یي همدا تیک تاک ده. تیک تاک د موضوعاتو لمن دېرې پراخه ده، چې د ژوند هره برخه په کي رانګاړل کېږي. دېرې تنتکي ټوانان په دېرخه کي کار کوي پښتو ادب ته بی دا ګټه ده، چې د دی لاری دا وري تمثيلي ټوتې په خپله لمن کي د پښتني ټکنور او فرنگي هر شکل او فورم رانګاري او ثبت پاتي کېږي. دا نوي عصری وسیله په پښتو خپلې مثبتې او منفي اغښې هم لري، ځيني ټوانان یې په مثبتې توګه کاروی او ټولنې ته بی ګټه وي، خو ځيني داسې ټوانان او پېغلي شتې، چې د همدي لاری د نورو سپکاوی او توهین کوي او خلکو ته ګنځلي او بدې ردي وايې، چې دا یې په پښتنه ټولنه دېرې بدې اغښې ده، ددې لامل دا دی، چې خوک نشته، چې دا اپليکشن وخاري او یا پرې کوم محدودېت وي، هر خوک کولې شي، د خپلې خوبشي او د خپل زړه خبري له همدي لاری نورو ته ورسوی. تیک تاک د نوي عصر او نوي ټکنالوژۍ ایجاد دی او نوي ټوانان یې تر دېرې په همدي مصروف کړي، چې زیاتره ټوانان له زده کړو هم بې برخې کوي.

د څېرنې میتود او ګرناړه: د دی لیکنې بنه ويډیوې، انټرنېټي او ګتابتنې ده. د تشریحي، توضیحي او تحلیلي میتود څخه کار اخیستن شوی دی.

Ketabton.com

اصله موضوع: د تیک تاک پېز دنه

تیک تاک هغه اپليکشن دی، چې په هغې کي کارکووې هي حوالې سې وري وري ويډيو ګاني جوروی کړي او په مجازي نړۍ کي بی خپلو مینوالو ته ورسوی. په تیک تاک کي تر دېرې د پخلي، نڅا، ټوکي تکالو او یا هم د ورځنې ژوند څينې وري صحنې ويډيو کېږي. لومرۍ يادي ويډيو ګاني ثبت یا ریکارډ کېږي او بیا وروسته ورسره ساز یا موږیک ورزیاتېږي. د تیک تاک کارکوونکي دانستاګرام په څېر کولای شي لایک او کومنټ واخلي. د یادونې ور ده، چې د تیک تاک اپليکشن په چین کي جور او په نړۍ راج کوي. (۹)

د تیک تاک رامنځته کېډ اړیتا

په اوس وخت کي تیک تاک د نړۍ تر تولو خوبسونکي برنامه یا پروګرام دی. د انټرنېټ په نړۍ کي بی د دېر خلکو پام ځانته راګړوی دی. تیک تاک تر دی دمه په امریکا کي ۸۰ اتیا مليونه واری او په توله نړۍ کي ۸۰۰ اته سوه مليونه دېر کارکوونکي او مینه وال لري. دا په داسې حال کي ده، چې په دی شماره کي د چین زیاتره وګري نه دی شامل. (Sensor Tower) شرکت د معلوماتو له مخي د تیک تاک اپليکشن په ۲۰۱۸ م کي ۲۰۱۷ د م کال په پرتلې درې برابره شوې دی. د تیک تاک برنامه په ۲۰۱۶ م کال کي په فعالیت پیل کړاي ده، چې د انسټاګرام او اسنپ چت په پرتلې بی د نړۍ وال بازار تبلیغاتي برخې پام هم ځانته را اړوی دی. همدا لامل ده، چې د نړۍ د دېر مشهورو فعالانو او ټولنیزو مشهورو څهرو لکه جیک پاول، جیمي فالن او ټونې هاواک پام یې ځانته اړوی او دوی هم د تیک تاک مینه وال شوې دی. د Apptopia شرکت د راپور له مخي تیک تاک په ۲۰۱۸ م کال کي له فيسبوک، یوتيوب، اسنپ چت او انسټاګرام څخه دېر زيات داونلود شوې دی. په

۲۰۱۸ م کال د اگست په میاشت کي (بایت دنس) چي د تیک تاک د شرکت جورونکي دی د (Musical.ly) په نوم بو پروگرام يا برنامه چي په ۲۰۱۷ م کال کي بي پيرلي وه په تیک تاک ورگده (مدغمه) کره همدا لامل وو، چي تیک تاک په امريكا او توله نبری کي د خلکو د پام ور وگرخېدو.^۹

اوسم راحو او په دی بحث کوو، چي خه لامل شو، چي تیک تاک د شو او په خلکو کي دومره زيات شهرت پيدا کري؟ دا، چي نبری د پرمختگ په حال کي ده او هره ورخ نوي نوي تکنالوژي او پرمختگ سره مخ کپري، نو خلک هم د پرمختگ غوبنتونکي دي او غواري، چي ورخ تر بلې د پرمختگ سره سه قدم ووهی او مخکي ولاړ شي. که لبر مخکي لار شو او وګورو، نو لومرۍ رادايو جوره شوه تحول بي رامنځ ته کر، بیا ورسپي تلویزون، کمپیوټر، انټرنیټ، موبایل، یاهو، جي ايميل، فیسبک، انسټاگرام، سنپ چت، یوتیوب، یوتور.... او اوسم تیک تاک دا تول هغه خه دی، چي يو په بل پسی رامنځ ته په تولنه کي بي ارزښت پيدا کړ. په نبری کي تول خلک او په ځانګري دول دن وخت څوانان د لا نورو دېرو پرمختگونو په هيله او ارمان دی. همدا هيله او ارمان د دی لامل کپري، چي نبری وال شرکتونه نوي نوي شیان او اسانټیاوی رامنځ ته کري. د همدي پرمختگونو او نوبنت په لبر کي يوه ارتیا د تیک تاک هم وه، چي بازار ته لار پيدا کري. د تیک تاک د رامنځ ته کېدو یو لوی لامل دا وو، چي د امريكا او اروپا بازارونو ته لار پيدا کري، نو ځکه بي په دی برخه کار وکړ او بلاخره بي د امريكا بازار ته مخه کړه، چي اوسم وخت کي په امريكا کي ۸۰۰ ميلونه مينه وال لري. بل لامل يسي دا، چي څوانانو دا پروگرام دېر خوبن کړ او ورخ تر بلې يې په تولنه کي ارتیا زياته شوه. په نبری کي د تیک تاک زياته مينه وال څوانان دي، چي مختلفي وري ويډيو ګانی لکه د پخلي، نڅا، د سندور سره خوله خوڅول، وري وري نمثيلي نوئي او داسي نوري څلپو مينه والو ته وراندي او خپل ملګري زيات کري. تیک تاک په توله نبری او په ځانګري دول په اسيا کي هم دېر زيات مينه وال پيدا کري دي.

تیک تاک او څوانان:

کله، چي د تیک تاک نوم اخلو حتما به مو څوانان او د هغوي کره وره او ځېري ستړکو ته ودرېري. نبردي د نبری هر څوان په هره ژبه څلپي وري ويډو ګانی او ګلېونه جوروبي او د تیک تاک مجازي نبری ته بي سپاري. تیک تاک د څوانانو دزوق او شوق د خروبلو یوه دېره بنه او اسانه وسیله ده. دن نبری څوانان د دی لپاره وخت نه لري، چي لوی لوی ګلېونه مطالعه کري او خه تري ياد کري او نه دی ته وخت لري، چي پخوانی فولکلوري کېسې ولولې او واوري. دوی هر خه دېر ژر او په کم وخت کي غواړاي، چي دا کار ورته مجازي نبری په ځانګري دول تیک تاک اسانه کرای دي. د تیک تاک سره د څوانانو بي کچي ميني د دېر پروگرام ارزښت نور هم زيات کرای دي. هر هغه څوک، په ځانګري دول څوانان، چي ځيرک موبایلونه او یا هم کمپیوټر لري، نو خامخا به د تیک تاک لیدلو ته زره بنه کوي او یو څل به د تیک تاک نري ته سر ورنګاره کوي. تیک تاک په څوانانو کي دېر رشد او وده کري ده.

د تیک تاک کارونه:

که خه هم تیک تاک یو نوي اپليکشن دی او د نبری په ګود ګودکي ورسره خلک اشنا دي، د هري طيقى، هر مذهب او هر تولني خلک تري ګته اخلي، خو زياته کارکونکي او چلوبونکي بي څوانان، ماشونان او په کمه ګچه د پاخه عمر خلک دي. دا اپليکشن د هر انسان په لاس کاريدي شي او هر دوی، چي وغواري ګته تري اخيسټي شي، خو زمونږ زياته څوانان له دي مجازي نبری کله کله ناوره ګته پورته کوي او په سمه توګه بي نه کاروبي. د تیک تاک کارونه که خه هم هېڅ دوی بندیز پري نشي، خو کوبنښ باید وشي په سمه توګه وکارول شي، خو تولني ته د زيان پر ځای ګته ورسوي او زمونږ دا تولنه د پرمختگ خوا ته زره پورته کري. هغه پښتو یوه لندي ده چي وای:

په سور سالو کي ګناه نشيته

ګناه جيني کي ده چي رنګه بنګه ځينه

پورته لندي ته په کتو سره ويلی شو، چي په مجازي نبری کي هر تحول او بدلونه راحي او د خلکو لاس ته رسپيري په هغې کي ګناه نه وي ګناه، خو يې په هغه کسانو کي وي، چي د ناوره مقاصدو او ناوره اخلاقو لپاره يې کاروبي. د تکنالوژي هر برخه مثبتتی او منفي خواوي لري، که څوک تري مثبته ګته واخلي ګته بي کري او که منفي خواته يې مخ کپري، نو په توان کي روان دی، نو په کار ده، چي کوبنښ وشي او له دي تکنالوژي سالمه ګته پورته شي او د تولني د اصلاح لپاره تري کار واخيسټل شي.

د تیک تاک ژبه:

مخکي مو په دی بحث وکړ، چي تیک تاک خه شي دی او ولې رامنځ ته شو؟ د تیک تاک د رامنځ ته کېدو لاملونه که خه هم د څوانانو مينه وه او د نبری مارکېت ته لاره پيدا کول و، اوس خبره دا ده، چي د دېرلنېزی مجازي نبری ژبه باید خه دوی وکارل شي؟ ایا خلکو ته په کي کنځلي وشي؟ ایا د خلکو سېکاوي وشي؟ او که د خلکو شخصي حریم ته په کي ورداخ شو؟ دې تولو پوشتنو ته به په دی بحث کي لنډ څوابونه پيدا کړو. دا، چي تیک تاک یوه تولنېزه شبکه ده او هر څوک کولاي شي لاس رسی ورته پيدا کړي. په هر دوی، چي وغواري ګته تري پورته کري. زمونږ زياته څوانان په ځانګري دول د افغانستان، پاکستان، ایران او هند څوانان دېری

وخت،چي د تيک تاک لپاره کومي وري ويديوگاني جوروبي د خلکو شخصی حریم ته ورداخليري،کنخلی په کي کوي او دېره سپکه ژبه په کي کاروي.يو بل ته په کي سپکي سپوري او پوجي خوري کوي.په تيک تاک کي،چي خومره ويبيوگاني خپريري که خه هم د طنز په ژبه يي جوروبي،خو کله کله تري ژبه دومره خرابه شي،چي طنز په کنخلو او پوجو بدل شي.کله کله د تيک تاک لپاره په جورو شو ويديوگانو کي د ادب اړخ دومره کمزوري شي،چي هره ويديو د ليدلو ورنه وي او نه شي کولای،چي په هر حائی کي وکتل شي.زمونږ زياتره ځوانان که یو خوا تيک تاک د پيسو د کنڅو لپاره کاروي،نو بلخوا دي کوبښ وکري،چي د خپلي تولني د سمون او اصلاح لپاره هم په کي پام وکري او داسې څه تولني ته وراندي کري،چي تولنه يي په کنڅو ونه شرميري.ما مخکي يادونه وکره،چي د تيک تاک ژبه زياتره وخت طنزري وي.که د طنز تعريف ته وکتل شي هلنې چا ته د کنڅو اجازه نشته لکه په دې تعريف کي،چي وايي: (طنز عربي کلمه ده لغوي معنا يي،نازاو کرشمه،پېغور،مسخره کول او سرنزنش کول بنودل شوي دي). (۱۹۰ : ۳).

انگریز ادیب داکټر سامویل جانسن وايي: (طنز هغه ویناده،چي تولنيز فساد او نادودي تر نیوکی لاندي رائي)). (۱۸۰ : ۱).

((طنز په واقعيت کي هغه ترخه خندا ده،چي د تولني د خلکو په ناوره اعمالو،عاداتو،اخلاقو او افکارو باندي کپري)) (۱۱۴ : ۲).

طنز په اړه نور دېر تعريفونه شته،چي دلتنه يي راول زمونږ د موضوع اړخ بل خوا ته وري.دلته مي د طنز يادونه خکه وکره،چي د تيک تاک ژبه هم نر دېره طنزی بنه لري او زيانۍ ويديوگاني د طنز په ژبه ثبت او خپريري.اوسم،چي خبره د طنز ده،نو کوبښن بايد وشي داسې ويديوگاني جورو او خپري شي،چي هم په تولنه سالمه نیوکه وشي او هم د کلام عفت په کي وسائل شي.که داسې ونکرو،نو تولنه به د سالمتیا څخه د بدېختي لوري ته روانه کرو او زياتره ځوانان به مو بدو کارونو او لارو ته هڅولي وي.په نړۍ کي د هري ژبي ځوانان غواړي په تيک تاک جورنه کي لاس بري اوسي،خو په دې سيمه کي زياتره د هندۍ،پښتو،درې او اردو ژبو ويونکي په زړه پوري ويديوگاني جوروبي او تولني ته يي وراندي کوي.

په تولنه د تيک تاک اغزي:

د موضوع په دې برخه کي په دې بحث کوو،چي د تيک تاک تولنيزه رسنې په موجوده تولنه کومي مثبتي او منفي اغېزې بنډلې شي.ګته يي دېره ده که تاوان؟ ايا خلک او په ځانګړي دول ځوانان به له تيک تاک څخه سمه کته واخلي کنه؟دا او دې ته ورتنه نوري پښتنې به په همدي بحث کي د دوه جلا جلا عنانو تر سر ليک لاندي وڅېل شي.

په پښتنې تولنه د تيک تاک اغېزې:

دنړۍ په هر ګوډ کي د انټربیت په مرسته له مجازي نړۍ سره د هر عمر خلک تر دېره اشنا دي.په اسپا،امریكا،اروپا او افریقا کي تر دېره له مجازي نړۍ څخه خلک مختلفي ګتې تر لاسه کوي،خو تيک تاک په مجازي نړۍ کي هغه اپليکشن یا وسیله ده،چي د مادي ګټو ترڅنګ یې معنوي ګنې هم دېري زيانۍ دي.ځينې خلک تيک تاک یوازې د تجارتی ګټو لپاره کاروي او له دې لاري دېري پیسې تر لاسه کوي.د هر ګلتور او فرهنګ خلک یې د خپل ګلتور او فرهنګ تر چتر لاندي کاروي او کته تري اخلي په هند کي د تيک تاک کارونه کي پرته له مذهبی بنديزونو،نور هیڅ دول محدودت او بنديز په کي نه ليدل کپري.

که ژبه يي هر خومره لوڅه او بربنده وي،که چا ته په کي هر خومره سپکاوای شوي وي کوم باک او پروا په کي نشه خکه د هغې تولني په فرهنګ او ګلتور کي طنز او کوميدي د دېره ارزښت ورده او چاته کوم سپک کار نه بنکاري.همدارنګه که د ځينو سيمو په اړه خبری وکړو ځينې خلک هم په طنز او کوميدي کي د کلام د عفت تر دېره خیال نه ساتي او هر ډول چې وغواري خپله ويديو جوروبي او په تيک تاک یې خپروبي،خو که خبره د پښتنو سيمو کوو،نو دلتنه په دې سيمه کي د هر دينې،مذهبی او ګلتوري ارزښت ته باید پام وشي او داسې څه باید خپاره نه شي،چي تولنه کي غږګونونه وپاروي.تر کومه،چي په پښتنې سيمه د تيک تاک د مثبتو اغېزو خبره ده،لكه د نوري نړۍ د وکړو په څېر په پښتنو يې هم تر دېره مثبتي اغېزې کري او خلک تري مثبته ګته پورته کوي.

دلته به په لنډیوں ډځینو يادونه وکړو.لومړۍ ګته،خو دا ده،چي دېر پښتنه يي په ځينو برخو کي خپلو مسوليتونو او کارونو ته متوجه کري دي،چي په تولنه کي باید څرنګه ژوند وکري او د خلکو سره يي راشه درشه او تولنيز اخلاق څنګه وي.بله ګته يي دا ده،چي د تيک تاک له لاري په دېره هغو چارواکو،چي خدمت ته يي شا کري ده،په هغوي طنز شوي او په ځينو برخو کي په خپلو مسوليتونو ته ځير کري دي.همدارنګه په تولنه کي ځينې خلک شته،چي د نورو خلکو یا مخالف جنس سره تبعيض کوي،چي په ځينو تيک تاک پروګرامونو کي د داسې خلکو په وراندي په تنده طنزې لهجه تر بريد لاندي نیوں شوې،خو متوجه شي،چي په اسلام کي تبعيض نشتنه،نو خلک ولې یو تر بله تبعيض کوي.

ځينې داسې تيک تاک ويديوگاني هم شته،چي د پښتنې سيمې ناوره دودونونه يي تر بريد لاندي نیوی او خلکو ته دا په ګوته کوي،چي دا دول دودونه انساني تولنه له بدمرغېو سره مخ کوي.همدارنګه

اصلahi، صحي، سياسي، تولنيز، كلتور ي او دوديزي ويدوگاني په تيک تاک کي د دي لپاره خپريوري، خو وکولاي شو مثبته گته تري واخلو. د موضوع په دي برخه کي به د تيک تاک ويديو یوه بېلگه راورو چي مثبته اغېزه يي چه ده.

بېلگه: دغه ۸ ثانوي ويدو چي یوه نفر په کي غېه بېرېه پريسي او د عرض او تبلیغ په شکل خپلي خبری کوي او په لومريو کي کس فکر کوي، چي دا به کومه بنه مسله بیانوي چي کله بي اخر ته غور شي بل چه وي مکالمه يي په لاندي یول ده.

- زما مشرانو او کشرانو ورونو یوه خبره کوم او هغه دا ده چي دا کله خوك په لارو کوشو کي جنگ کوي.

- نو مونر او تاسو له په کار دي، چي مونر بنه په قراره باندي شاته کينو.

- چکه، چي هغه شاته ولاړ کسان هم دا جنگ بنه په مينه وګوري.

~~~~~

په پورته مکالمه کي که چه هم د طنز په ژبه یوه لنډه ويدبوبې مکالمه ده او چېنې خلک به دا فکر کوي چي دي نفر د کوم مولوي تمثيل کرای او دا یې بنه کار ندي کرای خو په حقیقت کي نوموري د جنگ نه د نفترت لپاره دا ويدبوب جوره او خلکو ته وراندي کري چي دا د طنز په ژبه هغه خلکو ته یوه درنه سپېره ده چي کله دوه کسان جنگ وي او دوی ورته ولاړ وي او یوازي سيل يي کوي. (۴)

په پښته تولنه د تيک تاک منفي اغېزې

مخکي مو په دې بحث وکړي، چي د تيک تاک گته پښته تولني ته څه ده، هر څه او هر بدلون په تولنه کي خپلي مثبتي او منفي اغېزې لري. په ژوند کي هر څه بشه او بد لري. که له بنه یې گته او له بدو عبرت واخلو دا به د تولني او په ځانګړي دول د پښته تولني په گته وي پښته سيمه له علم او پرمختګ خخه وروسته پاتي سيمه ده. دلتنه که هر ډول بدلون راحي دېر دقت او پام ورته وشي. په پښته سيمه کي له مثبتو ګټو منفي ته دېر ژر پام اړول کېږي. بنه بېلگه یې د کوزي پښتونخوا پښتو فلمونه دي، چي په هغې کي تول منفي کرکترونې په پښته سيمه کي دېر ژر عام او رواج شو. هدارنګه که تولنيزو رسنيو ته سرښکاره کړو، دېرۍ وخت په کي د بنه خبرو پرځای یو بل ته پر کنڅلوا او پوچو خبرو بوخت وي. او س که راشو د تيک تاک پر منفي اغېزو خبری وکړو، نو ګورو، چي دي نوي تکالوژۍ په پښته سيمه منفي سیوری هم غورولی او زمونر زیاتره څوانان د بنه ويدبوبې کانو پرڅای بدې او ناکاره ویدکاني جورو وي او تولني ته یې وراندي کوي، چي دي کار زمونر په تولنه او سيمه ناوره اغېزه کري ده. دلتنه د بېلگې په توګه د تيک تاک یوه نمونه راورو او ګورو چي کوم دول الفاظ کاروي او موخه يي تري څه ده.

بېلگه:

دوه کسان چي یو یې ولاړ او بل یې روان وي دا ولاړ کس روان ته وايې چي اى دلتنه راشه.. نوره مکالمه يي په لاندي یول ده.

۱: اى دا راته ووايې دا تشناب ته د تلو دعا څه ده؟

۲: یاره امر صاحب که رېښتا راباندي وايې مونر د کلي خلک یو د خپل حاجت لپاره پتیو ته څو. په تېيو يا کینارب کي خخه~~~~~ (۵).

که پورته مکالمي ته وکور په پښته تولنه کي په بنسکاره دول داسي الفاظ کارول یو عېب ګنډ کېږي او خوك په کوم مجلس کي ناست وي او دا دول خبری او مکالمي کوي د خلکو په وراندي سېک بنسکاري، چي همدا یې په تولنه بده اغېزه ده.

بېلگه:

يا که دا لاندي نمونه وکور:

په دغه لاندي ويدبوب کي دوه کسان یو د پلار او بل د څوی تمثيل کوي او مکالمه يي په ۱۲ ثانيو کي په لاندي دول تماميري.

۱: یاره خان بابا که چيرته ميلونر شوي ته به په دې دومره روپو څه وکړي؟

۲: بچې! دوبې، لندن، شراب او کتاب.... او عیاشي پري کوم.

۱: او که خدائې یې درنه بېرته واخلي؟

۲: نو ببا د کوتې کونچ، شنه نسوار او ستا اې.

۱: یاره پلاره ته هم دېر وران یې. (۶).

که پورته مکالمه وکتل شي، یو د نوي څوان کهول په ذهن کي دا خبره پېچکاري کوي، چي که پېسې دې پېدا کړي، نو ببا پري شراب، کتاب او عیاشي کوه او که مفلس وي او خه درسره نه وو، نو ببا بنه انسان او سه او د مور

او پلار په خواکي وخت تيروه. جي همدا يوه بدھ او ناواره اغېزه ده، چي په ھوانانو یې کوي. په دې برخه کي نورې دېرې پوچې او سپکي ويديو گانې شته چي نه غواړم دلهه یې يادونه وکرم ځکه چي هغه الفاظ دومره پوچ او خراب دي، چي زما فلم یې ماته د لیکلو اجازه نه راکوي، نو ځکه په همدي بیلکو بنسه کوم.

پیشتو ادب ته د تیک تاک گته:

که څه هم مونږ مخکي په دې بحث وکر، چې تیک تاک د ټوانانو دخوښيو یوه وسیله ده او په ټولنه کي تري دېږي ټوانان خپل ذوق خړو بوي. همدارنګه د پیسو او مارکېت وسیله هم د ټکه چې دې ټوانان د همدي لارې دېږي پیسي ګتي او همدي ته یې کار ویلى دې د دې تولو خبرو سربرې پښتو ادب ته یې ګټه دا د، چې په ځپرو کمو خبرو کي د طنز په ژبه یو انسان کولی شي خپله خبره زرگونو کسانو ته ورسوی پخوا به طنز یا په ګتاب کي ولیکل شو او همداسي به پاتني شو او یا به کله کله د ستیج په سر د څو کسانو په مخ کي یو څوک ودریده او خپلې خبری به یې ورنه او رولي، خو او س د تیک تاک په مرسته هر څوک، هر چاته خپله خبره او نیوکه په ډېږي اسانۍ سره کولی شي. همدارنګه پښتو ادب ته یې بله ګټه دا ده، چې لکه د ډرامي، تمثيلي توتی او نورو ژړانرونو په څېر دا برخه هم مخ په غوريدو ده او په څو څانیو کي د مطلب خبره خپل مخاطب ته رسپيري. همدارنګه د ټولنې منفي او مثبتی خواوي هم په کي اصلاح ګېږي. بله ګټه چې پښتو ادب او ژې ته یې رسپيري هغه دا ده، چې په نثر او نظم دواړو کي دا برخه غني ده، ژبه یې دېره ساده، روانه او عام فهمه ده. هر څوک کولی شي تر خپلې سوبی تري برداشت واخلي. که په توله کي خبره راټوله کړو، دې نوی اپليکشن په رامنځ ته ګېدو سره هم په ټوانانو کي تحول رامنځ ته شوی او هم یې پښتو ژې ته په یو ډول نه یو ډول ګټه رسپيري، ټکه، چې دا ویدیو ګانې په توله نزی کي خپرېږي او هغه خلک چې پښتو نه پېژنې هم تري خبرېږي. د تیک تاک څینې نوری بېلګې هم وراندي کوو.

لومری بېلگە: پەلاندى وىبىيۇ كى دوه كسان يو دپلار او بل دخۇرى تمثىل كوي او پەخۇ شانىيۇ كى يوه وىرە وىبىيۇ جۇرۇوي او خېلى مەكلامى داسى پېل كوي.

۱: دارتہ ووایہ

۲-اھے

خہ تھے واپسی؟ KING DOM ,KING Dom1:

کینگ ڈیمومم

1: ڙوواپه

لدا واييه دا کينگ بم ٿه ته وايي؟

کینگ ڈم درتہ ووایمہ .

1: هو کینگ بم راته و وايه.

2: نو دا کینگ ډم نو دا کینگ پ

.(۷) ۴۶۶۶۶۶۶۶۶۶۶۶۶

ویمه پنجه

په لاندی مکالمه کي یو نفر د سعر په زبه یوه ورہ نیک پاک ویدیو جوړه کړي او مکالمه یې په لاندی نول کړي ده.

هعي وين د جك سره ميله رياييري.

ما ویل بسے حم چی لس یی و ارمایو
د شا کار دل د کان

دری حور سوکه می ووهله د کافر

- رانه بسخاري مينه پري رياه سوه

دریمه بېلگە: يوه بله ورە ئانىي وىديو چى يو ھلك موبایل پە لاس كى دى د موبایل مايك كى وايى چى:

۱: هوکی گوگل زما واده کله دی؟

بیل نفر چی د گوگل نمیل کوی ورنه واایی

۱: زه.... کوکل یم سنا بیا نه یم.

خوارمه بیلگه

دغه لاندي ويديو ۱۲ ثاني ويديو کي دوه کسان چي يو يي له حانه ساده جور کر اي دا بل تري پوشته کوي، چي ولې خفه ناست يي؟ دويه کس ورته په څواب کي وايي، چي زه يوي نجلی سره مينه لرم هغه راته هر وخت وايي چي اي لاو يو تو بلته هلک دا مطلب اخستي وي چي د تو مطلب دويم دي حال دا چي په انګلیسي کي داي لاو چيو تو معني ده زه هم له تاسره مينه لرم. چي مکالمه يي، يه لاندي دول ده.

- ۱: يا هلکه ولی خفه ناست يې؟
۲: منه زما يوه جنى خوبنه ده او هغه يې نه مني.
۳: ولی خه وايي.
۴: منه هر وخت راته وايي I LOVE U TOO. اوس معلومه نه ده چي دا دويم کس څوک دی چي دا
جني ورسره منه لري منه.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

۱۴ دغه ئانىي تىك تاڭ وېبىيۇ كى دوه ھلکان ناست دى، چى يو سره پە لاس كى موبایل دى او د ژورنالىست دىندە پەر مخ بىبىيى او بل تە يى خولى تە مىك نى يولى وي او پە لاندى ۋول ورسە مکالمە كوي.

- ۱: روره ته ولی داسی بی حاله ناست بی؟

۲: باده په کار دی واده واده ۲۰۲۰ راغی او غریب تباہ دی.

۳: سنا حکومت نه خه غوبنسته ده؟ سترگی دی چا ته دی؟

۴: سترگی خو می جنکو ته دی.

۵: هoooooooooooo (۸).

۱۰

دا خرگنده خبره ده، چې کله ژوند پرمخ حې، نو نوي وسایل او نوي تکالوژي رامنځ ته کېږي. هر عصر او هر دور ځانله جلا جلا پرمختګونه او لاس ته راړونۍ لري، چې په اوستني عصر کې د ټیک ټاک دراتګ سره د ځوانانو په ژوند کې ډېر تغیر او بدلون ليدل کېږي. ټیک ټاک هغه وسیله ده، چې هر څوک کولی شي، ډېره وړه او په زړه پوری ویدیو جوړه او خپلو مینه والو ته يې وړاندی کړي. په پښته ټولنه يې مثبتې او منفي اغېزې زیاتې دې پښتنه څوانان زیاتره د خپلو سیمو دودونه په ټیک ټاک کې وړاندی کوي. ټیک ټاک هغه اسانه وسیله ده، چې د هرې سیمي له احواله مو خبرو وي. د هر عمر او هر جنس خلک ټیک ټاک کارو وي او یا یې گوري، خو زیاته برخه په کې د ځوانانو او نجونو ده. دې لاري ادب ته دا ګټه رسیروې، چې ډېر کلیوالي او ولسي ادب او رواجونه ثبت او وړاندی کېږي.

ماخذونه:

- ۱- میمنت،میرصادقی،ذوقفر و ازه نامه هنری شاعری،دویم چاپ،۱۳۷۶ ل.
  - ۲- هاشمی،سید محی الدین،دلیکوالی فن،لسم چاپ،میرویس خبرنده تولنه،پیښور،۱۳۹۳ ل.
  - ۳- هاشمی،سید محی الدین،د نثری ادب بولونه،د علومو اکادمی د اطلاعاتو او عامه اریکو ریاست،همایون مطبعه،کابل،۱۳۹۴ ل.

@abdurahim44 - ٤

@user121069707046572 - 5

@Javedveera786†

Khalifa_khan???? - ✓

TIKTOK STORE /PASHTO FUNY VIDEOS -^

<https://www.plaza.ir/mag> - ۹

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library